

PREVENTION OF DOMESTIC VIOLENCE IN THE REPUBLIC OF SERBIA

Miodrag N. Simović

Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, Faculty of Law of the University of Banja Luka, Academy of Sciences and Art of Bosnia and Herzegovina, European Academy of Sciences and Arts, Russian Academy of Natural Sciences, Balkan Scientific Center of the Russian Academy of Natural Sciences

Dragan Jovašević

Faculty of Law, Nis, Serbia

Marina M. Simović

Ombudsman for Children of Republic of Srpska, Faculty of Law University „Apeiron“ Banja Luka, Bosnia and Herzegovina

Abstract: Domestic violence, not only in the Republic of Serbia but in other legal systems as well, is a dangerous criminal offence amongst crime violence which is going on between close relatives. Therefore, in addition to the system of criminal sanctions, various measures of preventive characters are applied more and more often against persons committing violence, in prevention of this dangerous social evil. Their goal is to prevent domestic violence in general or its recommission. Similar situation is in the Republic of Serbia where a special law has been applied since 2016.

With the aim of taking organized and systematic activities of different social subjects, especially state organs to prevent and combat (repress) domestic violence or violence in relationships in the Republic of Serbia, the Government of the Republic of Serbia adopted in 2011 a “National strategy to prevent and combat violence over women in families and relationships”. This strategy is an expression of the RS Government’s resoluteness to protect women from domestic violence and relationships in advance, complying with international standards and acts on the protection of fundamental human rights - by providing support to all the subjects in their activities to prevent and combat these forms of violence. This way, the Strategy encourages application of international and domestic legal norms and standards protecting human rights, promoting gender equality and prohibiting any form of domestic or relationship violence against women, as form of violence which mostly affects women. This Strategy confirms inclusion of the Republic of Serbia into joint activities of the Council of Europe and the European Union, having the aim to raise social consciousness about the problem of domestic violence against women and forming of realistic assumptions for efficient prevention of these forms of violence. The essence of this Strategy are conclusions reached at the National Conference on combat against violence against women, held in 2007 as part of the Council of Europe’s campaign for the combating against all forms of violence against women, including domestic violence.

The Strategy of the Republic of Serbia pays special attention to the group of women who are exposed (or potentially might be exposed) to multiple discrimination, as vulnerable groups of women, like women with disabilities, Roma women, mothers of disabled children, handicapped women or women with chronic diseases, women from the villages, older women, refugees or displaced women etc. This Strategy especially took into account a Recommendation of the Council of Europe 1905 (2010) on the necessity to protect children who witness domestic violence, adopted in March 2010, which leans on the Declaration of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe 1714 (2010) on Children who witness domestic violence.

Keywords: domestic violence, criminal offence, prevention, protective measures, public prosecutor.

PREVENCIJA NASILJA U PORODICI U REPUBLICI SRBIJI

Miodrag N. Simović

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Pravni fakultet, Univerziteta u Banjoj Luci, Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Evropske akademije nauka i umjetnosti, Ruske akademije prirodnih nauka i Balkanskog naučnog centra Ruske akademije prirodnih nauka,
miodrag.simovic@ustavnisud.ba

Dragan Jovašević Pravni fakultet, Univerziteta u Nišu, e-mail *jovashana@ptt.rs***Marina M. Simović,**Ombudsman za djecu Republike Srpske, Fakultet pravnih nauka Panevropskog univerziteta „Apeiron“ u Banjoj Luci, e-mail *vlado_s@blic.net*

Apstrakt: Nasilje u porodici, ne samo u Republici Srbiji, već i u drugim pravnim sistemima predstavlja opasno krivično djelo u okviru kriminaliteta nasilja koje se dešava unutar kruga bliskih srodnika. Zato se u suzbijanju ovog opasnog društvenog zla, pored sistema krivičnih sankcija, prema učiniocima nasilja sve češće primjenjuju različite mjere preventivnog karaktera. One imaju za cilj da spriječe izvršenje nasilja u porodici uopšte ili njegovo ponavljanje. Slična je situacija u Republici Srbiji gdje se od 2016. godine primjenjuje poseban zakon.

U cilju preduzimanja organizovanih i sistematskih aktivnosti različitih društvenih subjekata, a posebno državnih organa na sprječavanju (prevenciji) i suzbijanju (represiji) nasilja u porodici ili u partnerskim odnosima u Republici Srbiji, Vlada Republike Srbije je 2011. godine donijela „Nacionalnu strategiju za sprječavanje i suzbijanje nasilja nad ženama u porodici i u partnerskim odnosima“. Ova strategija predstavlja izraz odlučnosti Vlade Republike Srbije da, poštujući međunarodne standarde i akte o zaštiti osnovnih ljudskih prava, unaprijedi zaštitu žena od nasilja u porodici i partnerskim odnosima - pružanjem podrške svim subjektima na aktivnostima sprječavanja i suzbijanja tih vidova nasilja. Upravo na taj način, Strategija podstiče primjenu međunarodnih i domaćih pravnih normi i standarda kojima se štite ljudska prava, promoviše rodnu ravnopravnost i zabranjuje svaki vid nasilja nad ženama u porodici i partnerskim odnosima, kao oblik nasilja koji u najvećem obimu pogađa žene. Izrada Strategije potvrđuje uključivanje Republike Srbije u zajedničke aktivnosti Savjeta Evrope i Evropske unije s ciljem podizanja svijesti u društvu o problemu nasilja nad ženama u porodici i stvaranja realnih pretpostavki za efikasnu prevenciju tih vidova nasilja. U osnovi ove strategije nalaze se zaključci koji su zauzeti na Nacionalnoj konferenciji o borbi protiv nasilja nad ženama koja je održana 2007.godine u okviru kampanje Savjeta Evrope za borbu protiv svih vidova nasilja nad ženama, uključujući i nasilje u porodici.

Strategija Vlade Republike Srbije posebnu pažnju posvećuje grupama žena koje su izložene (ili potencijalno mogu biti) višestrukoj diskriminaciji, kao i ranjivim grupama žena kao što su žene sa invaliditetom, Romkinje, majke djece sa invaliditetom, žene sa smetnjama u razvoju ili sa hroničnim bolestima, žene sa sela, starije žene, izbjegle i interno raseljene žene i dr. Pri tome, ova strategija posebno uzima u obzir i Preporuku Savjeta Evrope 1905 (2010) o neophodnosti zaštite djece kao svjedoka porodičnog nasilja, koja je usvojena u martu 2010. godine, a koja se oslanja na Deklaraciju Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope 1714 (2010) o djeci - svjedocima nasilja u porodici.

Ključne riječi: nasilje u porodici, krivično djelo, prevencija, mjere zaštite, javni tužilac.

1. STRATEGIJA ZA SPRJEČAVANJE NASILJA U PORODICI

Strategija¹⁵² nije samo odredila ciljeve i zadatke u sprječavanju i suzbijanju nasilja u porodici ili nasilja u partnerskim odnosima. Ona sadrži i mehanizme za njeno sprovođenje. S druge strane, da bi se koordinisano sprovodile akcije na lokalnom nivou, nije uvijek potrebno ili moguće preuzeti modele, strukture tijela i odbora koji su uspostavljeni na državnom nivou. Ponekad je potrebno i praktično sagledati postojeće srodne lokalne odbore i koordinaciona tijela. To je posebno značajno kada se radi o manjim zajednicama - sa ograničenim ljudskim i materijalnim resursima. Zbog toga su Strategijom utvrđeni nosioci aktivnosti i saradnici na državnom i na lokalnom nivou i međuinstitucionalna saradnja (sadržaj i načini međusobne saradnje), kao i odgovornost pojedinih aktera u sprovođenju Strategije. Kao najznačajniji razlozi za donošenje Strategije, naročito se ističu da nasilje u porodici predstavlja najzastupljeniji oblik nasilja nad ženama čije se posljedice odražavaju na mnoge segmente života žrtava nasilja – stanovanje, zdravlje, obrazovanje i slobodu da žive svoje živote bez straha i na način na koji to žele (preporuka Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope 1582 iz 2002. godine). No, ovo nasilje može takođe i da označava razne kontrolne obrasce ponašanja koji nisu očigledno nasilni. Nasilje u porodici, stoga, predstavlja javni, a ne privatni „kućni“ problem. Zato je na državi i obaveza da pruži svu potrebnu zaštitu žrtvama nasilja u porodici.

Slično stanovište zastupa i Evropski sud za ljudska prava koji smatra da država nije dužna samo da obezbijedi odgovarajući pravni okvir za borbu protiv nasilja u porodici, već i da osigura njegovo efektivno sprovođenje. U tom smislu se i međunarodna praksa snažno zalaže za efikasno, zakonito, kvalitetno i blagovremeno

¹⁵² Objavljena u “Službenom glasniku Republike Srbije“ broj 27/11.

krivično gonjenje učinilaca nasilja u porodici, pod uslovom da postoji dovoljno relevantnih ličnih i materijalnih izvora dokaza, čak i u situacijama kada žrtva nasilja povuče podnijetu krivičnu prijavu protiv nasilnika ili odustane od nje.

Nasilje u porodici uključuje različite oblike i manifestacije kao što su: 1) fizičko nasilje; 2) seksualno nasilje, 3) psihičko (mentalno, emotivno) nasilje i 4) ekonomsko nasilje.

2. PREVENCIJA NASILJA NAD ŽENAMA

Prevenција nasilja nad ženama predstavlja osnovni prioritet u borbi protiv nasilja nad ženama u porodici i u partnerskim odnosima. Imajući u vidu da nasilje proizvodi ozbiljne ekonomske posljedice, programi prevencije se moraju razvijati i uključivati strukturno u nacionalne sisteme socijalne, zdravstvene i pravne zaštite. Ta se prevencija javlja u tri oblika. To su: a) primarna, b) sekundarna i c) tercijarna prevencija. Tako postavljena tri nivoa prevencije određena su brzinom njihovog sprovođenja u odnosu na to da li se mjere za sprječavanje nasilja sprovedu prije nego što se nasilje uopšte dogodilo, neposredno poslije već izvršenog nasilja ili na dugoročnoj osnovi.

Da bi se obezbijedio adekvatan politički i društveni ambijent u sistemskoj borbi protiv nasilja, neophodno je podizati svijest javnosti kroz promociju nenasilnog ponašanja, rodne ravnopravnosti i antidiskriminacije. Time se na posredan način ostvaruje primarna prevencija nasilja nad ženama i rodno zasnovanog nasilja. Drugi segment važan za sprječavanje nasilja nad ženama i nasilja u partnerskim odnosima se ogleda u uspostavljanju, razvijanju i unapređenju institucionalnog odgovora koji bi uslijedio neposredno poslije izvršenog nasilja.

Tercijarna prevencija, iako na posljednjem mjestu, ne znači da je manjeg značaja od prethodnih aktivnosti na sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u partnerskim odnosima. Naime, od posebne je važnosti da se spriječi ponavljanje već izvršenog nasilja. To se može postići na različite načine kao što su: a) sprovođenje programa osnaživanja žrtava nasilja, b) mjere za prevazilaženje traume i c) smanjivanje dugoročnih nepovoljnih posljedica za žrtve nasilja.

3. ZAKON O SPREČAVANJU NASILJA U PORODICI

Zakonom o sprečavanju nasilja u porodici¹⁵³ iz novembra 2016. godine (koji se primjenjuje od 1. juna 2017. godine) uređuje se sprječavanje nasilja u porodici, kao i postupanje državnih organa i ustanova u sprečavanju nasilja u porodici i pružanju zaštite i podrške žrtvama nasilja u porodici. Zakon se ne primjenjuje na maloljetna lica koja učine nasilje u porodici. Zakonom je u članu 3 određeno da se sprječavanje nasilja u porodici¹⁵⁴ sastoji od: a) skupa mjera kojima se otkriva da li prijeti neposredna opasnost od nasilja u porodici i b) skupa mjera koje se primjenjuju kada je neposredna opasnost od nasilja u porodici već otkrivena. Tako, neposredna opasnost od nasilja u porodici postoji kada iz ponašanja mogućeg učinioca i drugih okolnosti proizlazi da je on spreman da u vremenu koje neposredno predstoji po prvi put učini ili ponovi nasilje u porodici.

Prema članu 3 stav 3 ovog zakona, nasilje u porodici predstavlja akt fizičkog, seksualnog, psihičkog ili ekonomskog nasilja učinioca prema licu sa kojim se učinilac nalazi u sadašnjem ili ranijem bračnom ili vanbračnom ili partnerskom odnosu ili prema licu sa kojim je krvni srodnik u pravoj liniji, a u pobočnoj liniji do drugog stepena ili sa kojim je srodnik po tazbini do drugog stepena ili kome je usvojitelj, usvojenik, hranjenik ili hranitelj ili prema drugom licu sa kojim živi ili je živio u zajedničkom domaćinstvu¹⁵⁵. Za sprječavanje nasilja u porodici i pružanje zaštite i podrške žrtvama nasilja u porodici i žrtvama krivičnih dela u smislu člana 7 nadležni su¹⁵⁶: 1) policija, 2) javna tužilaštva, 3) sudovi opšte nadležnosti i 4) prekršajni sudovi, 5) centri za socijalni rad i ustanove¹⁵⁷. U sprečavanju nasilja u porodici učestvuju i druge ustanove u oblasti dječje i socijalne zaštite, obrazovanja, vaspitanja i zdravstva, kao i tijela za rodnu ravnopravnost na nivou lokalnih samouprava. Podršku žrtvama nasilja u porodici i žrtvama krivičnih djela mogu da pruže i druga pravna i fizička lica i udruženja.

Rukovodilac područne policijske uprave (član 8) određuje policijske službenike koji su završili specijalizovanu obuku - da bi sprječavali nasilje u porodici i pružali zaštitu žrtvama nasilja. U svakom javnom

---

¹⁵³ “Službeni glasnik Republike Srbije” broj 94/16.

¹⁵⁴ Tešović, M. *Nasilje u porodici*. Beograd: Pravni život, broj 10, str. 119-127, (2006).

¹⁵⁵ Škulić, M., *Nasilje u porodici - nedovoljno kvalitetno rešenje, nedosledna praksa, brojni problemi i dileme*. Beograd: Revija za kriminologiju i krivično pravo, broj 1-2, str.117-141, (2012),

¹⁵⁶ Jovašević, D., *Nasilje u porodici*. Beograd, str. 78-89, (2018).

¹⁵⁷ Dardić, D., *Studija o nasilju u porodici u Bosni i Hercegovini*. Banja Luka, str. 34-59, (2005).

tužilaštvu (član 9), osim tužilaštava posebne nadležnosti (npr. za organizovani kriminal, visokotehnoški kriminal ili ratne zločine), javni tužilac određuje zamjenike javnog tužioca koji su završili specijalizovanu obuku da bi ostvarivali nadležnosti javnog tužilaštva u sprječavanju nasilja u porodici i gonjenju učinilaca krivičnih djela određenih ovim zakonom. Predsednik svakog suda opšte nadležnosti, kao i predsednik prekršajnog suda (član 10) određuje sudije koje su završile specijalizovanu obuku - da sude u predmetima sprječavanja nasilja u porodici i za krivična djela određena ovom zakonom. Kao predmeti sprečavanja nasilja u porodici smatraju se naročito (član 36): 1) postupci za produženje hitne mjere, 2) postupci za određivanje mjera zaštite od nasilja u porodici koje su predviđene Porodičnim zakonom i 3) prekršajni postupci za prekršaje predviđene članom 36 Zakona o sprječavanju nasilja u porodici. Rukovodilac svakog centra za socijalni rad (član 11) određuje među zaposlenima u centru tim stručnjaka sa zadatkom da pomažu drugim državnim organima u sprječavanju nasilja u porodici, kao i da pružaju podršku žrtvama nasilja.

4. POSTUPAK SPRJEČAVANJA NASILJA U PORODICI

Postupak započinje radnjom prijave i prepoznavanja nasilja u porodici¹⁵⁸ (član 13). Tako, svako lice mora da policiji ili javnom tužiocu prijavi, bez odlaganja, nasilje u porodici ili neposrednu opasnost od njegovog vršenja. Takođe su i državni i drugi organi, organizacije i ustanove obavezni da neodložno prijave policiji ili javnom tužiocu svako saznanje o nasilju u porodici ili neposrednoj opasnosti od njega. Nadležni državni organi i centri za socijalni rad dužni su da u okviru svojih redovnih poslova prepoznaju nasilje u porodici ili opasnost od njega. Javni tužilac kome je prijavljeno nasilje ili neposredna opasnost od takvog nasilja, dužan je da prijavu odmah prosljedi policijskim službenicima.

Zadržavanje u nadležnoj organizacionoj jedinici policije (radi vođenja postupka za djelo nasilja u porodici ili opasnosti od njegovog vršenja) može da traje najduže osam časova¹⁵⁹. Tokom postupka u nadležnoj organizacionoj jedinici policije mogući učinilac nasilja mora da se pouči i da mu se omogući kontakt i korišćenje usluga branioca i pravne pomoći u skladu sa Ustavom i zakonima Republike Srbije. Ako mogući učinilac nije doveden u nadležnu organizacionu jedinicu policije, policijski službenik “procjenjuje rizik” odmah kada primi od policijskih službenika obavještenje o izvršenom nasilju u porodici ili o neposrednoj opasnosti od njega. Prije okončanja “procjene rizika”, nadležni policijski službenik može, po potrebi, da zatraži i mišljenje nadležnog centra za socijalni rad. “Procjena rizika” (član 16) zasniva se na dostupnim obavještenjima i odvija se u što kraćem roku¹⁶⁰. Ako nadležni policijski službenik ustanovi postojanje opasnosti od nasilja, ali koja nije neposredna -sva dostupna obavještenja o nasilju u porodici ili opasnosti od njega i svoju “procjenu rizika” dostavlja osnovnom javnom tužiocu i centru za socijalni rad¹⁶¹.

5. IZRICANJE HITNIH MJERA

Ako poslije “procjene rizika” ustanovi neposrednu opasnost od pojave i izvršenja nasilja u porodici, nadležni policijski službenik donosi naredbu kojim izriče hitnu mjeru učiniocu koji je doveden u nadležnu organizacionu jedinicu policije (član 17). Hitne mjere su: 1) mjera privremenog udaljenja učinioca iz stana i 2) mjera privremene zabrane učiniocu da kontaktira žrtvu nasilja i da joj prilazi. Naređenjem mogu da se izreknu jedna ili obje mjere. Nadležni policijski službenik dostavlja naredbu, odmah poslije njegovog uručenja, osnovnom javnom tužiocu na čijem području se nalazi prebivalište, odnosno boravište žrtve, centru za socijalni rad i grupi za koordinaciju i saradnju. Takođe se i žrtva konkretnog nasilja u porodici u pisanoj formi obavještava o vrsti hitne mjere koja je izrečena učiniocu djela.

Poslije prijema obavještenja, “procjene rizika” i naređenja, osnovni javni tužilac proučava obavještenja i vrednuje “procjenu rizika” nadležnog policijskog službenika (član 18). Ako ustanovi da u konkretnom slučaju postoji neposredna opasnost od nasilja u porodici, dužan je da sudu podnese prijedlog da se izrečena hitna mjera

---

¹⁵⁸ Adžajlić, A., Deljković, I., Lučić Catić, M., Bojanić, N., Hasković, E. *Policija i nasilje u porodici u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo, str. 129-151, (2007).

¹⁵⁹ Modli, D., *Policija i nasilje u obitelji*. Zagreb: Policija i sigurnost, broj 1-6, str. 167-180, (2001).

¹⁶⁰ Einwalter, I., Simonović, T. *Nasilje nad ženama u obitelji*. Zagreb: Pravnik, broj 1-2, str. 20-58, (2001).

¹⁶¹ Galić, N., *Sprječavanje i suzbijanje nasilja u porodici u Republici Srpskoj*, Banja Luka, str. 89-105, (2009).

produži, u roku od 24 časa od časa uručenja naređenja licu kome je izrečena hitna mjera¹⁶². Prijedlog da se hitna mjera produži podnosi se osnovnom sudu na čijem području se nalazi prebivalište, odnosno boravište žrtve, a o prijedlogu u svakom slučaju odlučuje sudija pojedinac (član 19). Rješenje o prijedlogu za produženje hitne mjere donosi se bez održavanja ročišta, u roku od 24 časa od prijema prijedloga.

Osnovni javni tužilac, ali i lice kome je izrečena hitna mjera (član 20) mogu protiv rješenja osnovnog suda podnijeti žalbu višem sudu, i to u roku od tri dana od dana prijema rješenja. a preko osnovnog suda koji je donio rješenje. U tom slučaju osnovni sud dužan je da žalbu i sve spise predmeta proslijedi višem sudu u roku od 12 časova od prijema žalbe. O žalbi odlučuje vijeće višeg suda u sastavu od trojice sudija, u roku od tri dana od dana kada je primilo žalbu od osnovnog suda¹⁶³. Inače, podnijeta žalba ne odlaže izvršenje rješenja osnovnog suda. Na postupak odlučivanja o produžavanju hitne mjere shodno se primjenjuje zakon kojim se uređuje parnični postupak, ako Zakonom o sprječavanju nasilja u porodici nije drugačije određeno.

Hitna mjera koju izriče policijski službenik traje 48 časova od uručenja naređenja (član 21). Međutim, sud može hitnu meru produžiti za još 30 dana. Ako bude produžena hitna mjera privremenog udaljenja učinioca iz stana, lice kome je takva mjera izrečena - može da u pratnji policijskih službenika uzme iz stana neophodne lične stvari.

Paralelno sa postupkom koji se vodi za sprječavanje nasilja u porodici, u smislu člana 22 ovog zakona, svako lice koje ima saznanja o izvršenom krivičnom djelu nasilja u porodici je dužno da to prijavi ili policiji ili javnom tužiocu. U krivičnom postupku koji se vodi za krivična djela nasilja u porodici, sud je dužan da u roku od 24 časa odluči o prijedlogu javnog tužioca za određivanje mjere zabrane prilaženja, sastajanja ili komuniciranja sa određenim licem i posjećivanja određenih mjesta, mjere zabrane napuštanja boravišta i mjere zabrane napuštanja stana (član 23).

6. SARADNJA DRŽAVNIH I DRUGIH ORGANA

U cilju sprječavanja nasilja u porodici, zakonom je propisana obavezna saradnja između nadležnih državnih organa i ustanova¹⁶⁴. U cilju obezbeđenja efikasne, kvalitetne i blagovremene saradnje (član 24), u nadležnim organima i ustanovama se imenuju "lica određena za vezu". Lica određena za vezu imenuju se u policijskoj upravi, osnovnom i višem javnom tužilaštvu, osnovnom i višem sudu, kao i nadležnom centru za socijalni rad. Ova lica imenuje rukovodilac policijske uprave, javni tužilac, predsjednik suda i rukovodilac centra za socijalni rad, iz reda nadležnih policijskih službenika i sudija i zamjenika javnih tužilaca koji su završili specijalizovanu obuku, odnosno iz reda zaposlenih lica u centru za socijalni rad.

Lica koja su određena za vezu svakodnevno razmjenjuju obavještenja i podatke bitne za sprječavanje nasilja u porodici, otkrivanje, gonjenje učinilaca ovih krivičnih djela, kao i za suđenje učiniocima takvih krivičnih djela, te za pružanje zaštite i podrške žrtvama nasilja u porodici, odnosno drugim žrtvama krivičnih djela određenih ovim zakonom. Ministar nadležan za unutrašnje poslove, ministar nadležan za poslove pravosuđa i ministar nadležan za poslove porodične zaštite sporazumno propisuju način razmjenjivanja obavještenja i podataka između lica određenih za vezu.

Na području svakog osnovnog javnog tužilaštva obrazuje se grupa za koordinaciju i saradnju (član 25). Grupa za koordinaciju i saradnju održava sastanke najmanje jednom u 15 dana. Sastancima mogu, po potrebi, da prisustvuju i predstavnici obrazovnih, vaspitnih i zdravstvenih ustanova, kao i Nacionalne službe za zapošljavanje, odnosno predstavnici drugih pravnih lica i udruženja i pojedinci koji pružaju zaštitu i podršku žrtvama¹⁶⁵. Grupu za koordinaciju i saradnju (član 26) čine predstavnici osnovnih javnih tužilaštava, policijskih uprava i centara za socijalni rad, sa područja za koje se grupa obrazuje.

7. ZAKLJUČAK

Zakon o sprječavanju nasilja u porodici iz novembra 2016. godine je izričito predvidio niz mjera, radnji i postupaka za zaštitu i podršku žrtvama nasilja u porodici. U izradi individualnog plana zaštite i podrške žrtvi učestvuje i žrtva, ako to želi i dozvoljava njeno emotivno i fizičko stanje. Mjere zaštite moraju da pruže bezbjednost žrtvi, zaustave

---

¹⁶² Radulović, J., *Nasilje u porodici*. Podgorica, str. 45-71, (2003).

¹⁶³ Srkoc, L. *Nasilje u obitelji*. Zagreb: Pravnik, broj 3-4, str. 227-238, (1997).

¹⁶⁴ Spasojević, A. *Nasilje u porodici - multisektorska saradnja i postupak dokazivanja*, Beograd, str. 98-115, (2015).

¹⁶⁵ Jeremić, S., Simić, V., *Pravni vodič za nasilje u porodici*. Kragujevac, str. 78-92, (2011),

nasilje, odnosno spriječe da se ono ponovi i zaštite prava žrtve. S druge strane, mjere podrške treba da omoguće da se žrtvi pruži psihosocijalna i druga podrška radi njenog oporavka, osnaživanja i osamostaljivanja. Individualnim planom zaštite i podrške žrtvi određuju se izvršioци konkretnih mjera i rokovi za njihovo preduzimanje, kao i plan praćenja i procjene djelotvornosti planiranih i preduzetih mjera.

LITERATURA

- [1] M.Ajduković, Psihosocijalna intervencija s počiniteljima nasilja u porodici, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, Zagreb, broj 1, str. 171-199, 2004.
- [2] M.Andelković, Praksa organa za prekršaje u Beogradu u vezi nasilja u porodici, Temida, Beograd, broj 6, str.45-49, 2003.
- [3] A. Adžajlić, I. Deljkić, M. Lučić Catić, N. Bojanić, E. Hasković. Policija i nasilje u porodici u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, str.129-151, 2007.
- [4] D.Dardić, Studija o nasilju u porodici u Bosni i Hercegovini, Banja Luka, str. 34-59, 2005.
- [5] A.Dimitrijević, M.Stevanović, M.Živojinović, N.Božić, S.Josimović, V.Macanović, Novi pristup rješavanju problema nasilja u porodici u pravosudnoj praksi sudova za prekršaje, Beograd, 2012.
- [6] I.Einwalter, T. Simonović, Nasilje nad ženama u obitelji, Pravnik, Zagreb, broj 1-2, str. 20-58, 2001
- [7] Galić, N., Sprječavanje i suzbijanje nasilja u porodici u Republici Srpskoj, Banja Luka, str. 89-105, 2009.
- [8] D.Jovašević, Prekršajno pravo, Niš, str. 67-76, 2012.
- [9] D.Jovašević, D.Miladinović Stefanović, Prekršajno pravo, Niš, str.117-129, 2017.
- [10] D.Jovašević, Nasilje u porodici, Beograd, str. 78-89, 2018.
- [11] A.Kovačić, Prekršajno sankcionisanje nasilja u obitelji - novina u hrvatskom zakonodavstvu, Zbornik radova, Aktuelna pitanja kaznenog zakonodavstva, Zagreb, str. 350-364, 2005.
- [12] I.Marković, Obilježja Zakona o zaštiti od nasilja u porodici Republike Srpske, Nauka, bezbjednost, policija, Beograd, broj 2, str. 71-80, 2013.
- [13] S.Marković, Uloga policije u suzbijanju nasilja u porodici u prekršajnom postupku, Nauka, bezbjednost, policija, Beograd, broj 2, str. 211-231, 2015.
- [14] J.A.McQuigg, Ronagh, Potential problems for the effectiveness of international human rights law as regards domestic violence, in J.A. McQuigg, Ronagh, [International human rights law and domestic violence: the effectiveness of international human rights law](#), Oxford New York: [Taylor & Francis](#), p. 13, 2011.
- [15] Lj.Mitrović, Nasilje nad djecom i prekršaji iz Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, Nauka, bezbjednost, policija, Beograd, broj 1, str. 163-175, 2017.
- [16] D.Modly, Policija i nasilje u obitelji, Policija i sigurnost, Zagreb, broj 1-6, str. 167-180, 2001.
- [17] N.Pantelić, Nasilje u porodici - praktikum za postupanje policijskih službenika, Beograd, 2007.
- [18] J. Radulović, Nasilje u porodici, Podgorica, str. 45-71, 2003.
- [19] L. Srkoc, Nasilje u obitelji, Pravnik, Zagreb, broj 3-4, str. 227-238, 1997.
- [20] S.Sumonja, Nasilje u porodici - prekršaj ili krivično djelo, Izbor sudske prakse, Beograd, broj 6, str. 62-68, 2008.
- [21] M. Škulić, Nasilje u porodici - nedovoljno kvalitetno rješenje, nedosljedna praksa, brojni problemi i dileme, Revija za kriminologiju i krivično pravo, Beograd, broj 1-2, str.117-141, 2012,
- [22] M. Tešović, Nasilje u porodici, Pravni život, Beograd, broj 10, str. 119-127, 2006.
- [23] M.Vagner, Putokaz za moja prava u zaštiti od nasilja u porodici, Beograd, str. 56-78, 2016.
- [24] V.Vlašковиć, Pravo na zaštitu od nasilja u porodici kao subjektivno građansko pravo, Anali Pravnog fakulteta u Beogradu, Beograd, broj 1, str. 249-264, 2009.
- [25] H. Wallace, Characteristics of family violence, in Wallace, Harvey, Family violence: legal, medical, and social perspectives, Boston, Massachusetts: Pearson, p. 2, 2005.